

Sulineramik Inuussutissarsiuqartut Kattuffiat

Aqqusinersuaq 31 • Postboks 9 • 3900 Nuuk • Tlf.: +299 32 21 33 • Fax: +299 32 49 39 • E-mail: si-

IJEN@gh.gl

Journal: 8007
Init.: JGB/-if
SIK0270
Nuuk, 18.02.10

Angallanneq/assartuineq

Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitaliaq sulinermi/takorluukkanut najoqqutassat tusarniaassutigineqarnerat.

Siullermik paasiuminaatsilaarpara suna tusarniaassutigineqarneraq, tassami paasisu-tissat uani tunniunneqartut amigarpallaaqaat angallanneq pillugu isummersussalluni. Taamaattorli SIK-miik makkua oqaatigerusuppagut.

Maannakkut oqallinneq aallartippoq najugaqarfiit pillugit, tusaasinnaasagullu naaper-torlugit sulit tikkuussisoqanngilaq najugaqariaaserput pillugu qanoq isummertoqassa-nersoq. Ilaatigut Inatsisartuni siunnersuutigineqarpoq illoqarfinni anginerusuni sisa-mani inissaaleqineq misissuiffigineqassasoq, imaassimanerpa illoqarfinni sisamani taakkunani kisimi ineriartortitsisoqarniarpoq, imaluunniit qanoq? Tamakkuupput angal-lanneq pillugu isummersuutit aamma ilagisariaqagaat. Ilissittaaq aamma nammineq oqaatigaarsi aatsitassarsiornerit sinerissami ingerlanniarnaqartut nalilersuiniarnermi aamma eqqarsaatigineqanngitsoorsinnaanngitsut.

Soorlulusooq aamma aalisarneq eqqarsaatigalugu sinerissami qanoq eqqarsaasorsor-toqarneraq nalilersuiniarnermi apeqquutit ilagilerumaaraat qularutiginnigilara.

Maniitsumiittussaq Alumiiniliorfissaq suliluunniit isummerfigineqanngilaq qanoq pine-qassanersoq. Mannakkut Royal Greenland Qasigiannguani qaleralinnut avaleqqeri-vimmik pilersitsinialerpoq nerpilerriffitalimmik, tassungalu ilutigitillugu sulisussanik 35-nik amigaateqassapput, tassalu taakkua illoqarfinni qanigisaniittuninngaanniik aaniar-neqartariaqassapput. Royal Greenland-ip aammattaaq pilersaarutigaa Uummannami avaleqqerivimmik pilersitsiniarluni, tassanilu immaqaa aammattaaq Nunaqarfinninn-gaanniik sulisussanik pissarsisoqartariaqassaaq. Tassa Royal Greenland tassani asser-suutitut ilanngutiinnarpara, taannaammammi annertuumik illoqarfinni nunaqarfinnilu qanoq ineriartortoqassanersoq ilaatigut aaliangiisartoq.

Soorunami ilisimavarput aatsitassarsiorfiit piffissami sivikitsuinnarmi ingerlanneqarsin-naasartut, taamaattumik taakkua aallaavigalugit angallannermut tunngatillugu pilersaarusiorniarnissaq ajornakusuussaqaluni, aammalu aatsitassarsiorfiit aallaavigalugit pilersaarusiorniarnissaq nangiarnassalluni, taamaattoq aatsitassarsiorfeqartussaavoq (akuerineqassappata) ukiorpassuit ingerlanneqartussanik, taakkuuppullu pilersaarusiornermi imaasiinnarluni saneqqunneqarsinnaassanngitsut.

Kiisalu suliffeqarfiit angisuut paasiniaaffigineqartariaqarput ukiuni tulluuttuni tallimani qanoq eqqarsaateqarnersut – ajornanngippat ukiuni tulluuttuni qulini, taakkuuppullu soorunami aammattaaq angallanniarnermut tunngatillugu annertuumik aaliangeeqa-taasussat, tassami qujanartumik maannakkut sulisartorpassuit suliffiit malersorlugit nuunnissaminnut ammanerulernikuupput.

Taamaattoq aamma isiginngitsuusaarneqarsinnaanngitsoq unaavoq illoqarfiit angal-lannermut tunngatillugu pitsaasumik aaqqissuussivigineqarsimasut ornissallugit kaju-merinerusaratsigit, ilaatigullu ataatsimiiffissat angallavigissunut inissikkajuttarlutigit, assersuutigalugu maannakkut kujammut angalanniarneq ajorluinnartutut oqaatigine-qartariaqarpoq, naak nunatta kujataani ataatsimiittarfiit arlallit pigineqaraluartut, illua-tungaatigut ullut tamaasa arlaleriarluni ilulissanut timmisartoqartarpoq, taamaattumil-lu tupinnanngitsumik ataatsimiinnerit amerlasuut ilulissanut inissinniarneqartarput, soorlu aammattaaq Nuummumut taamaattoq. Qularutiginnilarattaaq kujataanut angal-lanniarneq pitsaanagerusunngortinneqarluarpat aaqqissuussinerit arlallit kujataanut nuunneqassagaluartut, taamaattumik tassaniippoq aamma Politikkikkut qanorluunnit annernartigissagaluarpat isummerfiginiarneqartussaq, nunarput ataatsimut isigalugu qanoq ineriartortinniarneqassanersoq. Soorunami ataatsimiinnissamut aaqqissuussi-nerit ilai kujataanut nuunneqassappata avannaani aaqqiissuussinerit ikilissapput, tas-sami inuiannguuvugut ikittuarannguit, assut sunneruminartut, taamaattumik sumi-ninnguit allannguinerit nunami sumiiffinnut erniinnaq malunniuttarput.

Isumaqaqpungalu siunissami sumiiffiit ilaanni aqqusinniortoqarsinnaanera aammattaaq misissuiffigineqartariaqartoq, periarfissallu takkuttut atorluarniarneqartariaqartut, assersuutigalugu maannakkut Nuup eqqaani Isukasiani aatsitassarsiorfissaq aallartin-niarneqalerpoq, iluatsissappallu naatsersuutigineqarpoq avannamut sersersuup tun-gaanut aqqusinniortoqassasoq 110 km-nik takissuseqartumik. Alcoa Maniitsumi Alu-miiniumumik aatsitsivimmik pilersitsiniarpoq, tassanilu erngup nukinga atorlugu nukissior-fimmik sananiarpoq Isukasiani saviminissamik piiaavissap eqqannguani, taamaattumik aqqusinissaq avannamut iluatsillugu Maniitsup tungaanut arlaatigut aqqusinniortoqar-sinnaannginnersoq misissuiffigineqartussat ilagisariaqarpaat, tamatumani Alcoa arlaa-tigut immaqa isumaqatigiissuteqarfialugu .

Taamaattumik isumaqartunga siullermik nunarput tamaat eqqarsaatigalugu ukiunut qulinut isigisumik pilersaarutit ingerlanneqaqqaatariaqarput angallannermut tunngatil-lugu isummersortinnata.

Naggataatigullu maannakkutut sineriassuaq tamaat siammarluta inissisimaniarluta akuerisimatillugu ilaasortagut periarfissinneqartariaqarput akisuvallaanngitsumik aammalu akuttuallaanngitsumik angalasinnaanerminnut. Taamaattumik allatut ajornar-tumik nunarput umiarsuarnik sinersortunik peqanngitsoorsinnaanngilaq, imaluunniit timmisartukut angallannerit pitsanngorsaavigineqartariaqarput. Soorunami ilisima-varput aningaasat arlaanniik aaneqartariaqartut, tassalu periarfissat marluupput, akile-raarutit qaffalaartariaqassapput, tassami taamatut nunarujussuarput siammarlugu inissisimaniarneq akeqarpoq, taamatullu maani nunami inissisimaniarluata akuerisima-gutsigu aamma akia akuerisariaqarparput.

Kisianni aamma aningaasanik allatigut aallertoqarsinnaavoq Finanslovip misissorluarneratigut, assersuutit ilagiinnarsinnaavaat maannakkut vakantbolig-mut minnerpaamik ukiumut 35 mio.kr.-nit atornerqartartut angallannermut ikaarsaartinneqarsinnaagaluarp, taamaasillutik ilaasortagut akikinnerulaartumik angalasinnaagaluartata.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Kattuffiup siulittaasua
Jess G. Berthelsen

PS: Naggataatigut piumaffigisimavatsigut aammattaaq qallunaatut allasasugut, eqqaasitsissutigissavara Namminersorneq pillugu November 2008-mi taasigatta aamma ilanngullugu taasissutigineqarmata oqaatsigut, tassanilu akuerisutigineqartut ilagaat oqaatsigut pisortatigut aamma pingaarnarpaatut inissisimassasut, taamaattumik qallunaatut allannissara pilersaarutiginngilara, aamma piffissaq allamut atorussuppara, aammalu akissaqanngilagut suna tamaat qallunaatuunngortissallugu, ilissilu tamanna aningaasartuutisariaqarparsi, uani oqariartuuterput qallunaatuunngortillugu.